

Creditnotes

INFORMATIEBULLETIN VOOR KAPITAALGOEDERENEXPORTEURS, BANKEN, INTERNATIONAAL OPERERENDE AANNEMINGSBEDRIJVEN EN INGENIEURSBUREAUS

Internationale handel blijft
groeien, ondanks de VS

Royal Eijkelkamp realiseert
grondwater monitoringsnetwerk
in Sri Lanka

Mvo-beleid voor de exportkrediet-
verzekering is geactualiseerd

Informatiebijeenkomst tweede
DHI-tender 2018

Modernisering van de EKG

Inhoudsopgave

Nummer 3 | Juni 2018

Internationale handel blijft groeien, ondanks de VS	3
Royal Eijkelkamp realiseert grondwater monitoringsnetwerk in Sri Lanka	6
Mvo-beleid voor de exportkredietverzekering is geactualiseerd	9
Informatiebijeenkomst tweede DHI-tender 2018 Modernisering van de EKG	10
Landenbeleid	14

Hoewel bij het redigeren van Creditnotes de grootst mogelijke zorgvuldigheid wordt betracht bestaat altijd de mogelijkheid dat bepaalde informatie na verloop van tijd verouderd of niet juist meer is. Atradius is dan ook niet aansprakelijk voor de gevolgen van activiteiten die worden ondernomen op basis van deze uitgave.

Internationale handel blijft groeien, ondanks de VS¹

Handelsbeleid staat momenteel in het middelpunt van de belangstelling. Dit komt vooral doordat de VS een meer op de bescherming van eigen (handels)belangen gerichte koers is gaan varen. NAFTA (handelsakkoord tussen de VS, Mexico en Canada) wordt opnieuw onderhandeld. Aan staal en aluminiumimporten worden tarieven van 25% en 10% opgelegd. Met China wordt onderhandeld om exporten vanuit dat land te beperken en in China een gelijk speelveld te creëren.

In dit artikel zullen we onderbouwen dat desondanks de wereldhandel flink blijft groeien. Het handelsbeleid van de VS bijt, maar doet (nog) geen pijn op mondiale schaal. Daarbij komen nieuwe handelsovereenkomsten versneld tot stand. Vooral de EU speelt hierin een belangrijke rol.

Robuuste handelsgroei, ook in 2018

De mondiale handelscijfers zijn in 2017 sterk verbeterd. De VS noteerde 4,1% groei in vergelijking met een te verwaarlozen 0,2% een jaar eerder, de Eurozone handelsgroei

liep op naar 3,5%. Opkomende economieën in Azië en Latijns-Amerika deden het nog beter met respectievelijk 7,3% en 4,9%, terwijl Oost-Europa met 8,9% de kroon spande. De wereldhandel groeide met 4,5%, dat was een magere 1,4% in 2016.

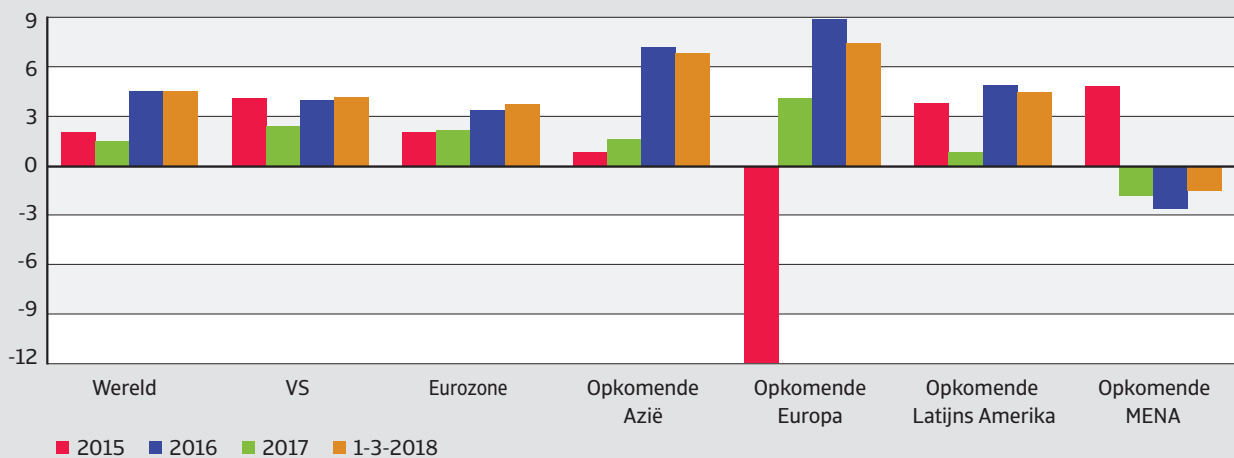
De relatief sterke groei in 2017 is deels inhaalgroei. Voor 2018 en 2019 verwachten we dan ook een iets lagere, maar nog steeds solide groei van de wereldhandel: rond de 3,5%². De mondiale export ordersindicator stond in april op 50,9 ►

¹ Dit artikel is een bewerkte versie van handelsparagraaf in hoofdstuk 1 van de Atradius Economic Outlook (mei 2018).

² Atradius gebruikt hiervoor een zelf ontwikkeld voorspelmodel.

Handelsgroei veert sterk op in 2017

Volume goederenhandel, % verandering j-o-j

Bron: CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis

en indiceert daarmee verdere expansie van de internationale handel. Ook de Baltic Dry Index, die het keerpunt in de handelsgroei in het midden van 2017 goed voorspelde, beweegt iets omlaag, maar blijft op relatief comfortabele hoogte. Deze indicatoren ondersteunen ons groeibeeld van de handel, behoorlijk krachtig maar iets afnemend.

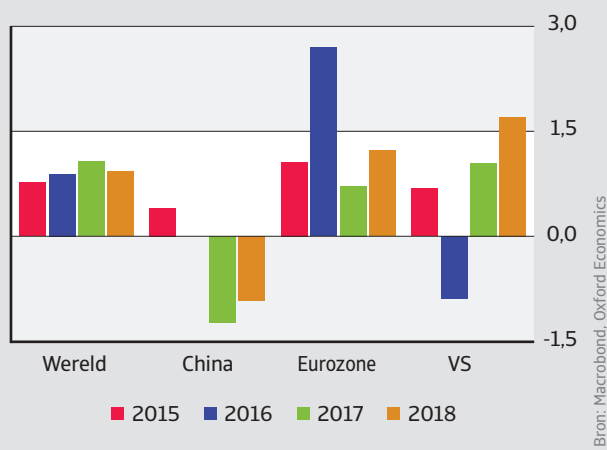
Beleidsonzekerheid, de VS en China

Dat beeld wordt bepaald door een aantal fundamentele factoren. Ten eerste, de beleidsonzekerheid is momenteel relatief beperkt, na een piek in het begin van 2016. Dat geldt voor de EU, de wereld, en - wellicht verrassend - de VS. Het betekent dat economische beslissingen moeten

worden genomen onder normale onzekerheid. Vooral voor investeringen is dit gunstig. En omdat investeringen relatief handelsintensief zijn, ook voor de internationale handel.³ Ten tweede, de bbp-groei (bruto binnenlands product) in de VS is krachtig. Vooral investeringen trekken aan, door de teruggelopen beleidsonzekerheid en de hogere energieprijzen. En die investeringsgroei houdt aan, in 2018 en 2019 geven belastingverlagingen en hogere overheidsuitgaven een extra impuls. Daarbij kan de export ondersteuning krijgen als de thans overgewaardeerde dollar inderdaad verzwakt. Ten derde, China blijft significant bijdragen aan de handelsgroei.⁴ De hoge handelsgroei (2017: importen 7,3% en exporten 6,8%) gaan iets teruglopen doordat de bbp-groei matigt en de compositie ervan verschuift naar diensten. Maar de handelsgroei blijft ook hier naar verwachting solide.

Investeringen trekken aan

Investeringen in vaste activa als %BBP, groei in procentpunten

Bron: Macrobond, Oxford Economics

Handelsfinanciering en protectionisme blijven knellen

Toch komen de mondiale handelscijfers niet volledig tot wasdom. Er zijn al langere tijd knelpunten, en die blijven vooralsnog. Het tekort aan handelsfinanciering is nijpend. Dit wordt geschat op USD 1.500 miljard voor 2014, en is sindsdien verder opgelopen. Vooral in Azië, Latijns-Amerika, Afrika en het Midden-Oosten is dit goed merkbaar en dan vooral bij het midden- en kleinbedrijf. Vooral kleine banken missen kennis van handelsfinanciering en schaalgrootte om de kosten van de sterk opgelopen eisen van toezichthouders te dragen. Daardoor kunnen multilaterale instellingen zoals EBRD (European Bank for Reconstruction and

³ Een studie van de Wereldbank toonde aan dat 75% van de terugval in handelsgroei in 2015 en 2016 kon worden verklaard door het oplopen van beleidsonzekerheid. Zie Trade Developments in 2016: Policy Uncertainty Weighs on World Trade, Wereldbank februari 2017.

⁴ De versnelling van de handelsgroei in 2017 komt voor 30% voor rekening van China, een cijfer dat indirecte impulsen via intra-regionale productieketens niet eens meeneemt.

Development) ook niet instappen. Veel beweging kunnen we op dit terrein nog niet bespeuren. Dat is wel het geval bij de berg protectionistische maatregelen die landen sinds de financiële crisis van 2008 hebben gevormd. Sinds 2014 wordt die namelijk afgebouwd. Maar het tempo is wel laag. En dat kan verder teruglopen als de impact van het meer protectionistische handelsbeleid van de VS beter zichtbaar wordt. Dat beleid kan immers gaan bijten.

VS -protectionisme en nieuwe handelsovereenkomsten

Begin maart werden door de VS tarieven op staal en aluminium aangekondigd, waarvan de importwaarde ongeveer USD 62 miljard is. Tevens werd de gematigde economisch adviseur Garry Cohn vervangen door de als hardliner bekend staande Larry Kudlow. Het meer protectionistische handelsbeleid in de VS kreeg hiermee de wind in de zeilen. De VS kondigde aan het handelstekort met China te adresseren, bedragen van USD 60 – 100 miljard aan importen circuleren.⁵ Ook heeft de regering Trump inmiddels een onderzoek naar automobielpimporten ingesteld, net als bij aluminium en staal vanuit het perspectief van nationale veiligheid.

Reacties van andere landen bleven niet uit, maar waren in eerste instantie beperkt. Alleen staalexporteur China stelde tarieven in op import van aluminium, staalpijpen, vers fruit en varkensvlees vanuit de VS, importwaarde USD 3 miljard. Maar het niet verlengen van de uitzonderingen op staal – en aluminiumtarieven voor Canada, Mexico en de EU heeft een nieuwe situatie geschapen. Daar komt bij dat ook het eventueel invoeren van tarieven op automobielen ook weer een reactie, en dan vooral van de EU, zal oproepen. En met China lopen de onderhandelingen nog. Het meer op de eigen belangen gerichte, protectionistische, handelsbeleid in de VS krijgt vorm en wordt voelbaar.

Dat is onmiskenbaar. Maar de vraag is of dit, in de huidige – toch nog beperkte – intensiteit, de groeiverwachtingen van de wereldhandel significant in de wielen gaat rijden. Immers, de door de tarieven getroffen handel betreft een bedrag van US 65 miljard, een (zeer) gering bedrag van de totale wereldhandel. En dat de handel door tarieven wordt getroffen betekent niet dat zij verdwijnt. Deels zal hij naar de VS blijven stromen, deels zal een andere bestemming worden gezocht. Natuurlijk zijn er achterliggende handelsstromen die het effect verhogen. En de onzekerheid omtrent verdere handelsbeperkingen gaat investeringen treffen die belangrijk zijn voor de handel. Maar op deze schaal achten we het effect op de internationale handel toch beperkt.

“
*Het meer op de eigen belangen gerichte,
protectionistische, handelsbeleid in de VS
krijgt vorm en wordt voelbaar.*
”

De initiatieven op het gebied van handelsbeleid door de VS komen nu pas van de grond, maar zingen al in de markt rond sinds het aantreden van president Trump. De EU heeft hierop geanticipeerd en de gesprekken over handelsverdragen geïntensiveerd.

Daarbij gaat het om Japan en Mexico waarmee de onderhandelingen zijn afgerond. Met Mercosur (het handelsblok in Zuid-Amerika tussen Argentinië, Brazilië, Uruguay en Paraguay) zijn de onderhandelingen in een eindfase. Zuid-Amerikaanse landen gaan ook verder op het pad van handelsintegratie. Ook de CPTTP, de vroegere TTP, waaruit de VS zich in 2017 al terugtrok, is begin maart getekend na een versneld proces. Deze ontwikkelingen bieden een duidelijk tegenwicht voor die in de VS. Het - positieve - effect ervan is pas op langere termijn te verwachten. ■

Wilt u meer informatie over dit onderwerp, dan kunt u contact opnemen met John Lorie, Chief Economist, op telefoonnummer 020 553 30 79, of per email John.lorie@atradius.com.

⁵ Op de achtergrond speelt daarbij een breed, ook door de EU, gedragen klacht dat China het handelsspel volgens eigen regels speelt, waardoor het speelveld niet gelijk is.

Royal Eijkelkamp realiseert grondwater monitorsnetwerk in Sri Lanka

Royal Eijkelkamp heeft meer dan 100 jaar ervaring en expertise in het bodem- en wateronderzoek. Zij levert zowel materieel, waarbij te denken valt aan boormachines en peilbuismateriaal, als ook diensten.

Zo geeft het bedrijf bijvoorbeeld training in bediening en onderhoud van de geleverde apparatuur. Royal Eijkelkamp werkt over de gehele wereld aan projecten zoals grondwatermonitoring, het onderzoeken van hydrologische effecten van re-vegetatieprojecten, grondwater purificatie en inzicht in polderniveaus. Daarnaast heeft het bedrijf bijvoorbeeld ook technieken ontwikkeld om in Siberië bij 60 graden Celcius onder nul te kunnen bemonsteren voor goudexploratie.

In Sri Lanka kampt men met tal van problemen rondom de grondwatervoorziening en heeft het Ministry of Irrigation and Water Resources Management (MIWRM) de uitvoerende verantwoordelijkheid voor het beheer en management van waterbronnen. Dit betekent kortgezegd dat zij de waterbronnen en de winning van het grondwater in Sri Lanka reguleert. Naast irrigatie voorziet het MIWRM in drinkwater voor huishoudelijk

“

“Net als veel andere landen, kampt ook Sri Lanka met tal van grondwater gerelateerde problemen”, aldus Senior Project Manager Elsa Mulder-van Heijst. “Grondwater wordt schaarser, door bevolkingsgroei neemt de vraag naar grondwater toe en een grote variëteit aan gebruikers veroorzaakt schommelingen in niveau, kwaliteit en samenstelling van het grondwater. Daarnaast bestaan er in Sri Lanka verschillende klimaatzones.”

”

gebruik, bescherming tegen overstromingen, ontwikkeling van land- en waterbronnen voor energie uit waterkracht, alsmede de ontwikkeling van aquacultuur. Hierbij geeft het ministerie prioriteit aan de milieu-gerelateerde activiteiten.

Het MIWRM heeft Royal Eijkelpark de opdracht gegeven om in drie stroomgebieden, verspreid over het land, het technische materieel en apparatuur voor een hypermodern grondwater monitoringsnetwerk te verzorgen. Daarnaast zorgt Royal Eijkelpark voor de installatie, training en het onderhoud.

Het netwerk wordt vanuit de hoofdstad Colombo gemonitord. In de stroomgebieden start Royal Eijkelpark met een uitvoerig veldonderzoek. Zodra de meetlocaties zijn bepaald, voert Royal Eijkelpark alle boorwerkzaamheden uit met sonische boormachines. Hierna volgt onder meer de installatie van de sensoren. In het Data Management Centre van het Water Resources Board in Colombo wordt een control room gerealiseerd waar alle data binnenkomen die met grondwaterproblemen te maken hebben.

Het op deze manier te realiseren grondwater monitoringsnetwerk zal bestaan uit 150 meetlocaties en biedt de beslissingsnemers van het ministerie in de nabije toekomst betrouwbare en accurate data, op basis waarvan grondwater gerelateerde problematiek gemonitord en gemanaged kan worden.

De opdracht behelst een pilot project voor de periode van vijf jaar. Met de deal is een contract van ruim 20 miljoen euro gemoeid, waarvan 16,5 miljoen euro voor goederen en 4 miljoen voor diensten. Rabobank biedt een koperskrediet aan waarvoor het Ministerie van Financiën van Sri Lanka optreedt als leningnemer. Het kredietrisico wordt diensten-gevolge direct gelopen op de monetaire autoriteit van Sri Lanka. Terugbetaling van de lening vindt plaats in

20 gelijke halfjaarlijkse termijnen, de eerste 6 maanden na de datum van levering.

Rabobank heeft vaker transacties op de overheid van Sri Lanka gefinancierd en heeft hier goede ervaringen mee. De bank neemt de financiering en de garantiefaciliteit voor dit project voor haar rekening. Voor de nodige rugdekking verzekert Atradius Dutch State Business het project tegen fabricatie- en kredietrisico en geeft contragaranties af in verband met 3 garanties (vooruitbetalingsgarantie, uitvoeringsgarantie en een onderhoudsgarantie) die een gezamenlijke waarde hebben van 5,6 miljoen euro.

Bij de beoordeling van het verzekeren van deze mooie opdracht voor Royal Eijkelkamp zijn diverse risico's gewogen: het landenrisico van Sri Lanka, het debiteurenrisico en de milieu- en sociale aspecten.

Het landenbeleid voor Sri Lanka is 'open met beperkingen' met speciale aandacht voor de overheidsfinanciën. Er is daarom een voorkeur voor zekerheid van de centrale overheid. Het fabricatie- en kredietrisico wordt gelopen op enerzijds de opdrachtgever, het Ministry of Irrigation and Water Resources, en anderzijds op de leningnemer, het Ministry of Finance van Sri Lanka. Beide partijen zijn onderdeel van de centrale overheid en zijn derhalve acceptabel op grond van het landenbeleid.

Omdat het project de 10 miljoen euro overschrijdt, heeft Atradius Dutch State Business een milieu – en sociale beoordeling uitgevoerd. Dat betekent dat er is gekeken naar de reputatie van de afnemer en de exporteur, maar ook naar milieu en sociale omgeving.

Afnemer MIWRM is direct verantwoordelijk voor de grondwatervoorziening en beheer van irrigatie in het land. Het ministerie heeft aangegeven dat zij de activiteiten behorende

tot irrigatie en grondwaterbeheer, enkel zal uitvoeren als de impact op het milieu zoveel mogelijk wordt geminimaliseerd. Zij zien erop toe dat het project wordt uitgevoerd binnen de in Sri Lanka geldende (milieu)wet- en regelgeving.

Royal Eijkelkamp hanteert een 'Health & Safety beleid' waarin wordt aangegeven dat het creëren en handhaven van veilige en verantwoorde arbeidsomstandigheden een vast onderdeel is van het bedrijfsbeleid. Daarnaast geeft Royal Eijkelkamp met de 'Chain en International Legislations Policy aan mensenrechten te respecteren en ervoor zorg te dragen dat haar activiteiten altijd voldoen aan de lokale wet- en regelgeving. Er wordt aantoonbaar binnen de bedrijfsactiviteiten rekening gehouden met efficiency, duurzaamheid en sociale aspecten, onder meer door middel van het geven van trainingen aan afnemers over duurzaam gebruik van de apparatuur.

Ook bij dit project steunt Royal Eijkelkamp de afnemer met een gebruikerstraining en met een onderhoudsprogramma voor zowel de installaties als de dataverwerking. Hiermee wordt ervoor zorg gedragen dat de installaties op de juiste manier worden gebruikt en dat het ministerie de informatie kan gebruiken ter bevordering van een goede grondwaterkwaliteit in de desbetreffende regio's.

Royal Eijkelkamp is terecht trots op het binnenhalen van deze opdracht en noemt het een prachtig voorbeeld van de turnkey oplossingen die het bedrijf tegenwoordig biedt. Samen met Royal Eijkelkamp hopen wij dat dit pilot project de opmaat is voor nieuwe projecten in de toekomst, in Sri Lanka of daar buiten. ■

Wilt u meer weten over dit onderwerp, dan kunt u contact opnemen met Niek van der Beek, *Manager Business Development & International Relations*, op telefoonnummer 020 553 20 58 of per e-mail niek.vdbeek@atradius.nl.

Ruim een jaar geleden is Atradius Dutch State Business samen met de ministeries van Financiën en Buitenlandse Zaken begonnen met het actualiseren van het Nederlands beleid voor de milieu- en sociale beoordeling van exportkredietverzekeringsaanvragen.

Mvo-beleid voor de exportkredietverzekering is geactualiseerd

Een actualisatie van het beleidsdocument uit 2012 was op zijn plaats, omdat er in de afgelopen vijf jaar diverse wijzigingen op internationaal en nationaal mvo-beleid voor de exportkredietverzekering zijn geweest. Zo zijn bijvoorbeeld de in OESO-verband gemaakte afspraken, de zogenaamde *Common Approaches* herzien in 2016. Dit leidde er onder meer toe dat een extra criterium voor de screening is toegevoegd. Hierdoor wordt bij een verhoogde kans op mensenrechtenschendingen een milieu- en sociale due diligence uitgevoerd. Dit was voorheen niet het geval.

Naast officiële monitoring die in internationaal verband is afgesproken, zijn nu ook andere soorten monitoring vastgelegd in het beleid. Een voorbeeld daarvan is het volgen van terugkerende klanten of hun kopers wanneer zij nieuwe aanvragen indienen. Daarnaast kent het geactualiseerde beleid een explicietere omschrijving van hoe klanten hun verantwoordelijkheid kunnen nemen bij potentiële mensenrechtenschendingen. De mate van invloed die zij hebben, wordt bepaald door hun zakelijke relaties. Ook is de communicatie met belanghebbenden duidelijker op papier gezet. Het beleidsdocument is ook in het Engels beschikbaar op de website.

De start van de actualisatie was het inwinnen van extern advies over de inbedding van de *United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights* (UNGPs) in het mvo-beleid voor de ekv. Dit is gedaan door middel van een onderzoek door Shift, een expertisecentrum voor de *UN Guiding Principles on Business and Human Rights*. Eén van de belangrijke conclusies uit het advies was dat Atradius DSB transparanter dient te zijn over haar werkwijze. Vervolgens hebben we het beleid op papier te gezet. Daarna is voor het conceptbeleid een publieke consultatie gestart waarin zowel het advies van Shift als het concept beleidsdocument besproken werden. De consultatiebij-

eenkomst was goed bezocht door zowel het bedrijfsleven als NGO's, waardoor we de diverse standpunten hebben kunnen bespreken. Naar aanleiding van de consultatie is het document aangepast en gefinaliseerd. In februari 2018 is het geactualiseerde mvo-beleid aangeboden aan de Tweede Kamer.

Op woensdag 28 maart jl. is het aangepaste beleid in een Algemeen Overleg in de Tweede Kamer besproken. Hierin gaven zowel de VVD als het CDA aan dat het huidige beleid de export dreigt af te remmen door de extra eisen die Nederland stelt bovenop de bestaande afspraken in OESO-verband. Daar stond tegenover dat PvdD, SP en GroenLinks een stap verder zouden willen gaan, waarbij Nederland internationaal gezien een voorbeeldfunctie zou moeten hebben.

Parallel aan dit proces is er een mvo- en mensenrechtenverklaring opgesteld om kort en krachtig inzicht te geven waar Atradius DSB op deze gebieden voor staat. Naar aanleiding van de beleidsconsultatie wordt momenteel ons huidige klachtenmechanisme herzien waarbij een aantal NGO's een bijdrage leveren. In het afgelopen jaar zijn er grote stappen gezet, waardoor het beleid nu weer in lijn is met de manier van werken in de praktijk. Dit mvo-beleid zal de komende tijd verder worden ingebed in de totale werkwijze van Atradius DSB. Hierover zullen we u blijven informeren. Vanzelfsprekend kunt u de documenten (als ze gefinaliseerd zijn) vinden op onze website. ■

Wilt u meer weten over dit onderwerp, dan kunt u contact opnemen met **Marije Hensen**, *Environmental and Social Advisor*, op telefoonnummer 020 553 22 48 of per e-mail marije.hensen@atradius.com.

De exportkredietgarantie (“EKG”) is een belangrijk onderdeel van het instrumentenpalet waarmee de Nederlandse Staat via Atradius DSB de export bevordert. De EKG heeft als doel de mogelijkheden te verruimen voor banken om exportkredieten te verschaffen waarmee Nederlandse kapitaalgoederen of diensten worden aangeschaft. De voorwaarden waartegen EKG’s worden verleend zijn op een aantal manieren aangepast, zodat het instrument nog beter kan worden ingezet.

Modernisering van de EKG

Wat houdt de EKG ook al weer in?

Tijdens de kredietcrisis werd het voor Nederlandse exporteurs lastiger om exportfinanciering aan hun kopers/ opdrachtgevers aan te bieden. De exportbanken schroefden onder invloed van de moeilijke marktomstandigheden hun kredietverlening terug, en dat leidde ook tot het afnemen van de beschikbaarheid van exportfinanciering. Daarom is in 2009 de EKG in het leven geroepen. Exportbanken kunnen met de EKG funding ophalen bij investeerders, doordat de Nederlandse Staat met de EKG deze investeerders een 100%-garantie verschaft voor het tegenpartijrisico op de exportbank. Hierdoor wordt de beschikbaarheid van exportfinanciering vergroot.

De EKG kan in een aantal varianten worden afgegeven. De meest eenvoudige versie is de zogeheten overdrachtsvariant waarbij de exportbank de exportlening daadwerkelijk overdraagt aan de investeerder. De exportbank blijft dan nog wel de begunstigde van de Atradius DSB-polis (de financieringspolis) en blijft de betalingen van de buitenlandse afnemer incasseren, maar de bank is niet langer de eigenaar van de exportlening.

Bij de zogeheten herfinancieringsvariant blijft de exportbank de eigenaar van de exportlening. De exportbank trekt in deze variant voor de lening herfinanciering met

Export Krediet Garantie

Jaar	Herfinanciering	Aantal	Overdracht	Aantal
2013	-	-	€110.280.328	2
	-	-	\$217.002.661	1
2014	€ 76.109.356	1	€294.918.898	2
	-	-	\$ 31.039.910	1
2015	€283.646.814	4	-	-
	\$ 60.000.000	1	\$ 44.969.177	2
2016	€ 76.079.409	2	-	-
	\$167.384.572	1	-	-
2017	-	-	€274.936.425	3
	-	-	-	-
Total	€435.835.579	7	€610.819.051	7
	\$227.384.572	2	\$293.011.748	4

EKG-dekking aan bij een investeerder. De exportbank dient in dat geval wel de exportlening te verpanden aan Atradius DSB voor het geval dat de EKG ingeroepen wordt.

Door gebruik te maken van de EKG neemt niet alleen de beschikbaarheid van exportfinanciering toe maar kan de exportbank zich meestal ook goedkoper funden dan zonder EKG het geval zou zijn geweest. Indien dit fundingvoordeel zich inderdaad voordoet, dient de exportbank dit door te geven aan de debiteur door de lening goedkoper te maken, waardoor de concurrentiepositie van de Nederlandse exporteur verbetert.

In het overzicht linksonder is weergegeven hoeveel EKG-transacties er zijn gedaan sinds 2013, voor welke bedragen en met welke variant.

Wat is er veranderd?

De Nederlandse Staat loopt door het verlenen van een EKG risico op de exportbank. Daarom is altijd een minimum-rating gehanteerd voor banken: alleen banken met een rating van A- of beter komen in aanmerking. Deze drempel is nu verlaagd van A- naar BBB- ("investment grade"). Daarnaast kan een EKG nu ook ingezet worden indien de investeerder en de bank tot hetzelfde concern behoren.

Door deze maatregelen kan de EKG door exporteurs nog vaker ingezet worden zodat de Nederlandse exporteur concurrerende financiering kan aanbieden aan buitenlandse afnemers.

Verder werd vaak geklaagd dat het verkrijgen van een EKG in de praktijk lastig was en lang duurde en bovendien gepaard ging met hoge advocatenkosten. Om die reden zijn de volgende versimpelingen doorgevoerd:

- Een financiële due diligence op banken met een externe rating van A- of hoger is niet langer nodig.
- Het is niet langer nodig voor een bank om een hoofdelijkheidsverklaring te laten ondertekenen door haar moedermaatschappij (indien van toepassing).
- Bij het hanteren van de herfinancieringsvariant kan in de toekomst gebruik worden gemaakt van een gestandaardiseerde pandakte voor de verpanding aan Atradius DSB. Hierdoor hoeven geen advocatenkantoren meer te worden ingeschakeld.

Ten slotte zal de berekening van de EKG-premie worden aangepast. Een exportbank met een betere rating betaalt voortaan een lagere premie dan een bank met een minder goede rating.

Overigens wordt de EKG (herfinancieringsvariant) ook gebruikt voor het beschikbaar stellen van zogeheten CIRR-financiering door BNG Bank en NWB Bank. Zie ook de Credit Notes van april 2018 voor meer informatie hierover. ■

Wilt u meer weten over dit onderwerp, dan kunt u contact opnemen met **Gijs Mallant**, *Senior International Relations & Insurance Advisor*, op telefoonnummer 020 553 31 42 of per e-mail gijs.mallant@atradius.com.

Informatiebijeenkomst tweede DHI-tender 2018

Op 26 juni vindt er in Eindhoven een DHI-voorlichtingsbijeenkomst plaats, met het oog op de openstelling van de 2e tender van dit jaar, op 9 augustus.

DHI staat voor Demonstratieprojecten, Haalbaarheidsstudies en Investeringsvoorbereidingsstudies en is een regeling die wordt uitgevoerd door RVO. De regeling kan interessant zijn voor bedrijven die afnemers in het buitenland willen overtuigen van een bepaalde technologie. Tevens kan de regeling helpen bij het opstellen van een businessplan of projectplan of een onderzoek naar de technische en financiële haalbaarheid van een bepaalde investering.

De bijeenkomst bestaat uit een presentatie over de regeling, ervaringen van andere ondernemers, een vraag- en

antwoordsessie voor consultants en 1-op-1 gesprekken met DHI-projectadviseurs voor ondernemers. Na de bijeenkomst weet u of u DHI-subsidie kunt krijgen voor uw project, haalbaarheidsstudie of investeringsvoorbereidingsstudie en hoe u de subsidie kunt aanvragen.

Meer informatie op de website van RVO:

26 juni te Eindhoven:

www.rvo.nl/actueel/evenementen/

[informatiebijeenkomst-tweede-dhi-tender-2018-eindhoven](http://www.rvo.nl/actueel/evenementen/informatiebijeenkomst-tweede-dhi-tender-2018-eindhoven)

Voor meer informatie vanuit Atradius Dutch State Business kunt u contact opnemen met **Oscar Boot**: e-mail oscar.boot@atradius.com of telefoonnummer 020-553 31 89.

Landenbeleid voor ééntransactiepolissen Atradius Dutch State Business situatie 1 juni 2018

Atradius Dutch State Business verzekert namens de Nederlandse staat betalingsrisico's verbonden aan transacties van ondernemingen met buitenlandse afnemers. Voor inlichtingen over het landenbeleid kunt u zich wenden tot Afke Zeilstra, Afdeling Economic Research, Postbus 8982, 1006 JD Amsterdam, telefoon 020 553 2873 of e-mail afke.zeilstra@atradius.com of tot uw account-manager. U kunt ook kijken op www.atradiusdutchstatebusiness.nl

Deze informatie bevat slechts algemene richtlijnen over het Atradius Dutch State Business landenbeleid in een gecompriëerde vorm en is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld. Het is mogelijk dat er veranderingen hebben plaatsgevonden na publicatie. Atradius Dutch State Business aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor eventuele fouten. Onze aansprakelijkheid beperkt

zich tot de verplichtingen die voortvloeien uit onze verzekeringspolissen.

Middellang landenbeleid

Het beleid is van toepassing op namens de Nederlandse staat verzekerde transacties. In de onderstaande tabel wordt het landenbeleid per land aangegeven. Hierin zijn opgenomen de plafonds, de benutting en of er sprake is van een dekkingsadviesituatie (da). Daarnaast wordt aangegeven of de Sustainable Lending Principles & Guidelines van toepassing zijn en welke landen in aanmerking komen voor DGGF. Tevens zijn de **landenklassen** vermeld van 0 (zeer goed risico) tot en met 7 (slecht risico). Deze klassen zijn belangrijk voor het berekenen van de premie en van de landenplafonds.

Legenda beleid

1. Open zonder beperkingen

Landen in deze categorie kennen geen noemenswaardige kwetsbaarheden. Er zijn geen restricties opgenomen in het landenbeleid.

2. Open met beperkingen

Landen in deze categorie kennen kwetsbaarheden, waardoor er restricties zijn opgenomen in het landenbeleid. Neem contact op met uw accountmanager. Die kan dan meer informatie geven over de voorwaarden.

3. Dekking van geval tot geval

Voor landen in deze categorie is geen landenbeleid vastgesteld. Dit zijn over het algemeen landen met een (heel) kleine economie en waarvoor over het algemeen weinig belangstelling bestaat. Mocht u belangstelling hebben, neem

dan contact op met uw accountmanager. ADSB zal dan het landenrisico in kaart brengen en zal beoordelen of de transactie in behandeling kan worden genomen.

4. Dekking bij uitzondering

Landen in deze categorie hebben over het algemeen een hoog landenrisico. Op uitzonderingsbasis zal per transactie worden beoordeeld of die in behandeling kan worden genomen. Neem hiervoor contact op met uw accountmanager. Die zal dan beoordelen of de transactie in behandeling kan worden genomen.

5. Beleid wordt herzien

Dit is een categorie die wordt gehanteerd om een tussenperiode te overbruggen waarbinnen nieuw landenbeleid wordt geformuleerd.

Definities

Landenplafond

Het landenplafond geeft aan tot welk bedrag wij maximaal bereid zijn verzekeringen aan te bieden. Er gelden geen plafonds voor landen in landenklasse 0-3, mits deze landen een investment grade rating hebben bij alle rating agencies (Fitch, S&P en Moody's). Het vakje in de kolom landenplafond van het betreffende land is dan leeg. Voor alle andere landen gelden wel plafonds. Plafonds voor landen met dekking bij uitzondering worden wel berekend echter niet gepubliceerd. Het vakje in de desbetreffende kolom is dan ook leeg. Mocht u naar de mogelijkheden willen informeren, dan kunt u contact opnemen met uw accountmanager.

Dekkingsadviesituatie (da)

Een dekkingsadviesituatie ontstaat wanneer de som van polissen en dekkingstoezeggingen het signaleringsplafond overschrijdt. Het signaleringsplafond is vastgesteld op 75% van het landenplafond (in sommige gevallen afgerond). Voor een transactie die het signaleringsplafond doet overschrijden, mag een dekkingstoezegging of directe polis worden uitgereikt. Daarna treedt de dekkingsadviesituatie in. Een dekkingsadvies is geen verplichting voor ons om een verzekering af te geven. Het is alleen een verzekeringstechnische beoordeling van een transactie. Indien er capaciteit

beschikbaar is, kan eventueel tot polis afgifte worden overgegaan. Hierbij geldt dat de ruimte tussen het signaleringsplafond en het landenplafond mag worden gebruikt voor het omzetten van dekkingsadviezen in polissen. De DA-situatie wordt automatisch opgeheven indien het obligo van alle polissen, dekkingstoezeggingen en dekkingsadviezen daalt tot onder het signaleringsplafond.

IMF/WB-voorwaarden

Nederland onderschrijft de IMF/Wereldbank-uitgangspunten ten aanzien van de schuldhoudbaarheid van ontwikkelingslanden. Dit betekent dat overheidskopers in deze landen vaak slechts onder beperkende voorwaarden nieuwe schulden mogen aangaan. In de kolom 'Lending guidelines' is aangegeven voor welke landen dit het geval kan zijn. Neem voor alle zaken waarvoor in de kolom is aangegeven dat de 'sustainable lending principles and guidelines' van toepassing zijn contact op met uw accountmanager. Die kan dan aangeven onder welke voorwaarden overheidskopers in het betreffende land mogen lenen.

DGGF

Open voor dekking onder het Dutch Good Growth Fund (DGGF). Voor meer informatie zie onze website.

Land	Beleid	Landenklasse	Landenplafond (mln euro)	Benut (mln euro) per 31-5-2018	IMF/WB voorwaarden	DGGF
Afghanistan	4	7			ja	ja
Albanië	2	6	450	2,7		
Algerije	2	4	4000			ja
Andorra	3	0	500			
Angola	2, da	6	900	681,1		ja
Anguilla	3	6	115			
Antigua & Barbuda	2	7	50			
Argentinië	2	6	900	20,1		
Armenië	2	6	450			ja
Aruba	2	4	500			
Australië	1	0				
Azerbeidzjan	2	5	1500			
Bahama's	2	3	500	73,5		
Bahrein	2	4	3000	10,7		
Bangladesh	2	5	2000	2,5	ja	ja
Barbados	2	6	450	3		
België	1	0		65,7		
Belize	2	7	50			
Benin	2	6	450	89,2	ja	ja
Bermuda	2	2		75,2		
Bhutan	2	6	115		ja	ja
Burundi	4	7			ja	ja
Bolivia	2	5	1500			ja
Bosnië - Herzegovina	3	7	300	0,6		
Botswana	1	2				
Brazilië	2	5	2000	1287,6		
Brunei	1	2	3000			
Bulgarije	2	3				
Burkina Faso	4	7			ja	ja
Cambodja	3	6	700		ja	ja
Canada	1	0		2,1		
Centraal Afrikaanse Republiek	4	7			ja	
Chili	1	0				
China	2	2		581,1		
Colombia	1	4	4000	15,9		ja
Comoren	4	7			ja	
Congo	4	7			ja	ja
Congo Brazzaville	3	7	300		ja	
Cook Eilanden	3	5	50			
Costa Rica	2	3	3000	26,4		
Cuba	4	7		41		
Curaçao	2	5	250			
Cyprus	2	0	2000	14,4		
Denemarken	1	0				
Djibouti	2	7	50	5,5	ja	ja
Dominica	3	7	50		ja	
Dominicaanse Republiek	2	4	3000	3,6		
Duitsland	1	0		104,8		
Ecuador	2	6	700	10,8		
Egypte	2, da	6	700	587,8		ja
El Salvador	2	5	1500			
Equatoriaal Guinee	3	7	300			
Eritrea	3	7	50		ja	ja
Estland	1	0				
Ethiopië	2	7	300		ja	ja
Falkland Eilanden	3	3	500			
Fiji	4	6				
Filippijnen	1	3				ja
Finland	1	0		41,3		
Frankrijk	1	0		23,7		
Frans Polynesië	3	1	500			
Gabon	2	6	700			
Gambia	4	7		1,6	ja	ja
Georgië	2	6	450			ja
Ghana	2	6	700	162,3		ja
Gibraltar	3	1	500			
Grenada	2	6	50		ja	
Griekenland	2	0	4000	111,3		
Guam	3	6	500			
Guatemala	1	4	3000			ja
Guinee	4	7			ja	ja
Guinee - Bissau	4	7			ja	
Guyana	3	6	450	182	ja	
Haiti	4	7			ja	ja
Honduras	2	5	1500	26,9	ja	
Hong Kong	1	2				
Hongarije	2	0				

Landenbeleid voor ééntransactiepolissen Atradius Dutch State Business situatie 1 juni 2018

Legenda beleid (zie voorgaande pagina voor uitleg van de punten)

1. Open zonder beperkingen 2. Open met beperkingen 3. Dekking van geval tot geval 4. Dekking bij uitzondering 5. Beleid wordt herzien

Land	Beleid	Landenklasse	Landenplafond (mln euro)	Benut (mln euro) per 31-5-2018	IMF/WB voorwaarden	DGGF
Ierland	1	0		102,7		
IJsland	2	0				
India	1	3		362,4		ja
Indonesië	1	3		1022,6		ja
Irak	4	7				
Iran	2	5	2000	137,6		
Israël	1	0				
Italië	2	0		370,1		
Ivoorkust	2	6	700	29,9	ja	ja
Jamaica	2	6	450	0,1		
Japan	1	0		870,2		
Jemen Republiek	4	7			ja	ja
Jordanië	2	5	1500	22,8		ja
Kaaiman Eilanden	3	2	500			
Kaap Verdische Eilanden	3	6	115	0,7	ja	ja
Kameroen	2	6	700		ja	
Kazachstan	2	6	900	50,6		
Kenia	2	6	700	144,2	ja	ja
Kiribati	3	7	500		ja	
Koeweit	1	2		451,9		
Kroatië	2	4	3000			
Kyrgyzstan	4	7			ja	
Laos	2	7	300	141,1	ja	ja
Lesotho	3	6	450		ja	
Letland	1	0				
Libanon	2	7	300	3,6		ja
Liberia	3	7	50		ja	ja
Libië	4	7				ja
Liechtenstein	3	0	500	17,8		
Litouwen	1	0				
Luxemburg	1	0				
Macao	1	2				
Macedonië	2	5	1500			
Madagascar	2	7	200	35,7	ja	ja
Malawi	3	7	200		ja	ja
Malediven	2	6	115	6,6	ja	
Maleisië	1	2		13,8		
Mali	4	7		0,1	ja	ja
Malta	1	0				
Marokko	1	3	3000	334,3		ja
Marshall Eilanden	3	7	500		ja	
Mauretanië	3	7	200		ja	
Mauritius	1	3	2000	13,1		
Mexico	2	3		319,2		
Micronesië	3	7	500		ja	
Moldavië	4	7			ja	ja
Monaco	3	0	500			
Mongolië	3	6	700	2,8		ja
Montenegro	3	7	50			
Montserrat	3	4	500			
Mozambique	4	7			ja	ja
Myanmar	2	6	700		ja	ja
Namibië	2	4	3000			
Nauru	3	6	250			
Nederland	1	0		567,8		
Nepal	3	6	450		ja	ja
Nicaragua	2	6	450	10,7	ja	ja
Nieuw Caledonië	3	1	2000			
Nieuw Zeeland	1	0		3,1		
Niger	2	7	200	103,8	ja	ja
Nigeria	2	6	900	167,3		ja
Niue	3	7	50			
Noord Korea	4	7				
Noordelijke Marianen	3	6	500			
Noorwegen	1	0		176,1		
Oeganda	3	6	700		ja	ja
Oekraïne	2	7	400	95,8		
Oezbekistan	2	6	700	0,6	ja	
Oman	2	4	4000	1573,6		

Land	Beleid	Landenklasse	Landenplafond (mln euro)	Benut (mln euro) per 31-5-2018	IMF/WB voorwaarden	DGGF
Oost Timor	2	6	115			
Oostenrijk	1	0				
Pakistan	2	7	300			ja
Palau	3	6	250			
Panama	1	3		61,1		
Papua Nieuw Guinea	2	6	700		ja	
Paraguay	1	5	1500	2,5		
Peru	1	3		1,5		ja
Polen	1	0				
Porto Rico	2	7	400			
Portugal	1	0	4000	4,7		
Qatar	1	3		0,2		
Roemenië	2	3		936,4		
Rusland	2	4	4000	122,9		
Rwanda	2	6	450		ja	ja
Salomons Eilanden	4	6			ja	
Samoa	3	7	115		ja	
Samoa Amerikaans	3	5	500			
San Marino	3	0	500			
Sao Tome & Principe	3	7	50		ja	ja
Saoedi Arabië	1	2		301,9		
Senegal	2	5	1000	148,9	ja	ja
Servie	3	5	1500			
Seychellen	3	6	115			
Sierra Leone	2	7	200	17,9	ja	ja
Singapore	1	0				
Sint Maarten (Nederlands gedeelte)	2	5	250			
Slovenië	1	0				
Slowakije	1	0				
Soedan (Noord)	4	7			ja	
Somalië	4	7			ja	ja
Spanje	2	0		0,8		
Sri Lanka	2	6	700	308,1		ja
St. Helena	3	4	500			
St. Kitts & Nevis	4	6				
St. Lucia	3	7	115		ja	
St. Vincent & Grenadines	3	6	115	5,1	ja	
Suriname	2	6	450	25,5		ja
Swaziland	3	6	450			
Syrië	4	7			ja	
Tadzjikistan	4	7			ja	
Taiwan	1	1				
Tanzania	2	6	700	439	ja	ja
Thailand	1	3				
Toerkmenistan	2	6	700	147,7		
Togo	4	6			ja	ja
Tonga	4	7			ja	
Trinidad & Tobago	2	3	3000	18,3		
Tsjaad	4	7			ja	ja
Tsjechië	1	0				
Tunesië	2	5	1500	64,7		ja
Turkije	2	4	4000	33,1		
Turks & Caicos Eilanden	3	4	500			
Tuvalu	3	7	250		ja	
Uruguay	1	3				
Vanuaatu	3	6	500		ja	
Vaticaanstad	3	0	500			
Venezuela	4	7				
Verenigd Koninkrijk	1	0		113,4		
Verenigde Arabische Emiraten	2	2		200,9		
Verenigde Staten van Amerika	1	0		380,9		
Vietnam	2	5	2000	220,9		ja
Maagdeneilanden (Brits)	3	2	500	9,2		
Maagdeneilanden (V.S.)	3	7	500			
Wallis & Futuna Eilanden	3	1	500			
Westelijke Sahara	4	7				
Wit-Rusland	2	6	700			
Zambia	4	6		91,9	ja	ja
Zimbabwe	4	7			ja	ja
Zuid Afrika	2	4	4000	21,1		ja
Zuid Korea	1	0		4,6		
Zuid-Soedan	4	7			ja	ja
Zweden	1	0				
Zwitserland	1	0				

Creditnotes

Creditnotes is een uitgave van Atradius DSB

David Ricardostraat 1, 1066 JS Amsterdam

Postbus 8982, 1006 JD Amsterdam, Nederland

Tel. 020 553 26 93

www.atradiusdutchstatebusiness.nl